

LIETUVO RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

TURIZMO TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2015-01-28 Nr. **1**

Posėdis įvyko: 2015 m. sausio 28 d. 15.00 val. Ūkio ministerijos 209 salėje.

Posėdžio pirmininkė: Rasa Noreikienė – Ūkio viceministrė.

Posėdžio sekretorė: Kristina Bavėjan – Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Turizmo politikos vyriausioji specialistė.

Posėdyje dalyvavo darbo grupės nariai:

Beliukevičienė Nijolė – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Ekonomikos ir investicijų departamento Turizmo skyriaus vedėja,

Bezarus Vidmantas – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio departamento direktorius,

Čepukaitė Laura – Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Turizmo politikos skyriaus vedėja,

Daubaras Linas – Lietuvos gidų sąjungos prezidentas,

Gavelienė Žydrė – Lietuvos Respublikos Turizmo rūmų prezidentė.

Grigarienė Neringa – Lietuvos kurortų asociacijos vykdančioji direktorė.

Jarockis Romas – Lietuvos Respublikos kultūros viceministras,

Kazlauskienė Jurgita – Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos direktorė,

Kriščiūnas Rolandas – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų viceministras,

Paškevičius Laimutis – Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos prezidentas,

Raguckas Juozas – Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos direktoriaus pavaduotojas,

Šiškauskienė Evalda – Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos prezidentė.

Žabaliūnas Linas – Lietuvos kaimo turizmo asociacijos prezidentas,

Žakaitienė Roma – Lietuvos savivaldybių asociacijos direktorė.

Posėdyje taip pat dalyvavo:

Babičienė Kristina – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų Išorinių ekonominių santykių departamento II sekretorė,

Jankauskaitė Inga – VĮ Lietuvos oro uostai Maršrutų plėtros fondo koordinatorė,

Jautakis Andrius – Kultūros ministerijos Strateginio planavimo ir kontrolės departamento Europos Sąjungos paramos skyriaus vyriausiasis specialistas,

Simonas Šarūnas – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų Išorinių ekonominių santykių departamento direktorius.

Posėdyje dalyvavo 14 iš 18 Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. sausio 12 d. įsakymu Nr.4-14 patvirtintos Turizmo tarybos narių. Kворumas yra.

Darbotvarkė:

1. Turizmo politikos prioritetai 2014–2020 metais. Pranešėja – Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Turizmo politikos skyriaus vedėja L. Čepukaitė

2. Valstybinio turizmo departamento veiklos vizija, svarbiausi 2015 metų uždaviniai. Turizmo rinkodaros klausimai. Pranešėja – Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos direktorė J. Kazlauskienė
3. Kultūros objektų, finansuojamų 2014–2020 metais ES investicijų lėšomis, rinkodaros principai ir galimybės. Pranešėjas – Kultūros ministerijos Strateginio planavimo ir kontrolės departamento Europos Sąjungos paramos skyriaus vyriausiasis specialistas A. Jautakis.

SVARSTYTA. 1. Turizmo politikos prioritetai 2014–2020 metais (pridedama, 16 lapų).

R. Noreikienė pasidžiaugė, kad turizmas yra auganti, generuojanti pajamas ir ženkliai prisidedanti prie Lietuvos augimo, ekonomikos šaka. Paminėjo, kad praėjusių metų rezultatai buvo labai geri, stebimas visų turizmo rodiklių pagėrėjimas: augo lankytojų ir kelionių skaičius, pajamos iš turizmo. Sakė, kad praėję metai buvo sunkūs dėl dviejų kelionių organizatorių bankrotų, tačiau tiki, kad šioje srityje bus padaryta viskas, kad tai daugiau nepasikartotų. Pasiūlė turizmo tarybos narius aktyviai dalyvauti posėdyje, diskutuoti ir kelti klausimus. Pristatė darbotvarkę ir pranešėjus.

L. Čepukaitė supažindino Turizmo tarybos narius su dabartine situacija turizmo sektoriuje ir pristatė Turizmo politikos prioritetus 2014–2020 metais.

Informavo, kad 2014 metais turizmo sektorius Lietuvoje generavo 5,3 mlrd. Lt. pajamų, ir tai yra 10 proc. daugiau nei 2013 metais. Kelionių skaičius siekė virš 2 mln. iš kurių vietinių turistų 1,2 mln., ir tai yra 11 proc. augimas. Paminėjo, kad šios augimo tendencijos lenkia bendras Europoje vyraujančias tendencijas. Pasidžiaugė, kad auga ne tik atvykstamasis, bet ir vietinis turizmas. Akcentavo, kad turizmo pridėtinė vertė yra 2,9 proc. BVP, o paslaugų eksportas sudaro 24 proc. kas lemia antrą vietą pagal eksportuojamas paslaugas Lietuvoje.

Paminėjo, kad daugiausiai turistų atvyksta iš kaimyninių šalių bei Rusijos. Taip pat iš Vokietijos, Baltarusijos, Lenkijos ir Latvijos ir atsižvelgiant į turistų srautus tai yra mūsų pagrindinės rinkos.

Informavo, kad pagrindiniai 2015 metų darbai turizmo srityje yra keli. Pirmas – patvirtinti turizmo rinkodaros strategiją iki 2020 metų ir atlikti Lietuvos patrauklumo atvykstamajam turizmui tyrimą. Sakė, kad panašus tyrimas paskutinį kartą buvo atliktas 2006 metais, todėl bus naudinga palyginti kaip keitėsi Lietuvos kaip turistinės šalies žinomumas, kurios priemonės turizmo srityje buvo efektyviausios laikotarpyje nuo 2006 iki 2015 metų.

Pranešėja atkreipė dėmesį, kad turizmo politikos prioritetai išdėstyti Lietuvos turizmo plėtros 2014-2020 metų programoje, kuri yra svarbiausias turizmo srities dokumentas bei šios programos įgyvendinimo 2015-2017 metų veiksmų plane.

Paminėjo, kad siekiant išlaikyti tęstinumą, ateinančiame laikotarpyje bus plėtojamos tokios pat turizmo rūšys kaip ir 2007-2013 metais. Tai kultūrinis, žaliasis (ekologinis), sveikatos ir verslo turizmas. Paminėjo pagrindinius tikslus – plėtoti turizmo infrastruktūrą ir gerinti paslaugų kokybę, mažinti sezoniškumą ir vykdyti rinkodarą, gerinant Lietuvos kaip turizmui patrauklios šalies įvaizdį. Atkreipė dėmesį, kad elektroninei rinkodarai bus skiriamas ypatingas dėmesys. Projektus įgyvendins Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos, savivaldybės ir turizmo verslo asociacijos. Taip pat bus vykdomi ir kitos tarptautinės rinkodaros priemonės su Latvija ir Estija. Paminėjo, kad bus skatinami klasteriai, ypač medicinos turizme.

L. Čepukaitė paminėjo, kad 2014 – 2020 metų laikotarpyje Europos Komisija turizmą traktuoja daugiau kaip verslą, todėl per Ūkio ministerijos administruojamas ESSF priemonės daugiausiai lėšų numatyta įvairių rinkodaros priemonių projektams įgyvendinti, o sąlygos gauti finansavimą palankios tik labai mažom ir vidutinėms įmonėms, ko pasekoje didelės įmonės negalės pretenduoti į ESSF lėšas. Pažymėjo, kad naujame periode infrastruktūros projektai bus finansuojami per Kultūros ministerijos ir Aplinkos ministerijos administruojamas priemonės, o Ūkio ministerija finansuos tik ženklinimo ir turizmo rinkodaros projektus.

L. Paškevičius atkreipė dėmesį, kad sveikatos turizmui toks ESSF lėšų paskirstymas, teikiant paramą mažoms ir vidutinėms įmonėms, yra nepalankus. Medicinos įstaigos yra išskirtinės lyginant su kitų ūkio sektorių įmonėmis, tuo, kad jose didelė dalis personalo (gydytojai, slaugytojai) dirba mažesniu, nei 1 etato krūviu, todėl nors ir pagal darbuotojų skaičių medicinos įstaigos atitinka didelės įmonės statusą (>250 fizinių asmenų), tačiau etatų skaičius dažnai nesiekia 100, ir tai atitiktų vidutinės įmonės statusą, o pagal apyvartos dydžius didžioji tokių gydymo įstaigų dalis būtų priskiriamos mažoms ar vidutinėms įmonėms pagal ES kriterijus. Todėl būtų objektyviau skaičiuoti ne fizinių asmenų, bet etatų skaičių. Todėl prašytume pasitikslinti, ar negali būti taikomas etatų, o ne fizinių asmenų skaičiavimas priskiriant įmonę atitinkamai mažų, vidutinių ar didelių kategorijai.

L. Čepukaitė atsakė, kad atsižvelgiant į pasikeitusią situaciją, rinkos gali būti keičiamos priklausomai nuo pasikeitusios geopolitinės ar kitokios situacijos, pvz. atsiradus tiesioginiam skrydžiui į Lisaboną, į perspektyvines rinkas galima įtraukti Portugaliją ir pan.

J. Kazlauskienė atsakė, kad šiuo metu perspektyvinėms atvykstamojo turizmo rinkoms, t.y., Brazilijai, Kazachstanui jokios rinkodaros veiklos nėra numatytos.

SVARSTYTA. 2. Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos (toliau – Valstybinis turizmo departamentas) veiklos vizija, svarbiausi 2015 metų uždaviniai. Turizmo rinkodaros klausimai (pridedama, 15 lapų).

J. Kazlauskienė pristatė prioritetinius Valstybinio turizmo departamento darbus. Informavo, kad pagrindinis darbas yra užtikrinti kelionių organizavimo priežiūrą. Paminėjo, kad šiuo metu yra keičiamas Turizmo įstatymas, kurį priėmus bus sustiprinta kelionių organizatorių priežiūra, siekiant išvengti panašios patirties kaip buvo 2014 metais, bankrutavus dviem kelionių organizatoriams.

Akcentavo, kad svarbiausi 2015 metų rinkodaros darbai yra pilnai įsisavinti ESSF paramos lėšas, šiuo metu dar įgyvendinami 8 projektai. Veiklos iš ES SF lėšų yra suplanuotos iki liepos 31 d. Tai kompleksinės rinkodaros projektai 8 rinkose, dalyvavimas suplanuotose tarptautinėse parodose ir renginiuose, taip pat Lietuvos turizmo rinkodaros strategijos parengimas bei Lietuvos patrauklumo atvykstamajam turizmui II tyrimo dalies atlikimas iš biudžeto asignavimų.

J. Kazlauskienė pasidžiaugė, kad Lonely Planet įtraukė Lietuvą į vieną iš dešimties rekomenduojamų aplankyti šalių. Sakė, kad šaliai tai didelis pasiekimas, kuo negali pasidžiaugti mūsų kaimynai.

Sakė, kad svarbu apsispręsti kaip ateityje bus atstovaujama Lietuva kitose šalyse. Informavo, kad vyrauja dvi nuomonės: viena jų – kai Lietuvą pristatinėja mūsų pilietybės žmogus šalia ambasados, kuris gerai žino Lietuvą, bet minusas tas, kad užsienio gyventojas labiau klauso savo tautiečio, o ne lietuvio. Bet kitu atveju, svarstė ji – jeigu mūsų šalį pristatinėja kitos šalies pilietis, tai klausimas, ar tas, kuris pristatinėja, tikrai žino mūsų šalį? Tačiau šiuo atveju, perkamos viešinimo, reklamos bei atstovavimo paslaugos iš profesionalų, kurie geriausiai pažįsta tą rinką, turi plačius kontaktus, duomenų bazes bei įdirbį.

J. Kazlauskienė informavo, kad 2015 m. yra numatytos tarptautinės parodos, B2B renginiai. Ji paminėjo, kad Valstybinis turizmo departamentas šiuo metu dar svarsto apie vieną papildomą renginį Azerbaidžane, Baku, nes ten jau yra padarytas įdirbis, pristatant Lietuvą, kurį būtina tęsti. Jos nuomone, Azerbaidžanas yra potenciali rinka. 2015 metais Baku vyks Pasaulio turizmo organizacijos (toliau – PTO) renginys bei paroda, kurioje dalyvaus Lietuvos sveikatos turizmo atstovai.

J. Kazlauskienė akcentavo žurnalistų iš užsienio šalių turų į Lietuvą naudą, sakė, kad stebimi rezultatai kalba patys už save, kadangi pozityvūs straipsniai po vizitų ne tik gerina šalies įvaizdį, bet ir didina žinomumą.

Pranešėja pristatė naują rinkodaros koncepciją „Lithuania. Get more“, kurios tikslas parodyti, kad Lietuva yra nedidelė, kompaktiška šalis ir šiuolaikiniam turistui, vertinančiam savo laiką tai yra labai svarbu. Ši kampanija yra pritaikyta kiekvienai rinkai su nedidelėmis korekcijomis

pagal tą šalį. Pvz. Rusijos rinkai yra net apskaičiuotas laikas nuo skrydžio į Lietuvą iki skrydžio atgal bei suformuotas paketas paslaugų, ką turistai gali per tą laiką nuveikti. Informavo, kad į šios idėjos pristatymą artimiausiu metu bus pakviesti ir Turizmo tarybos nariai.

E. Šiškauskienė paklausė koks yra numatytas valstybės biudžetas rinkodarai 2015 metais.

R. Noreikienė atsakė, kad 2015 metais biudžetas rinkodarai suplanuotas apie 1,5 mln. litų.

R. Jarockis paklausė kaip yra planuojami panaudoti kultūros resursai, t.y. koncertai, operos, kiti kultūriniai renginiai? Pasisakė, kad Kultūros ministerijos nuomone daug turistų gali sau leisti atvykti į Lietuvą pamatyti gražų kultūrinį renginį ir vakare parsikristi namo ar praleisti Lietuvoje vieną naktį. Paminėjo, kad tai labai populiaru kaimyninėje Latvijoje, Rygoje.

E. Šiškauskienė pritarė išdėstyta R.Jarockio nuomonei bei sakė, kad tikslinga siūlyti „City break“ paketus bei sukurti tokį el. portalą, kuriame būtų nuorodos ir į kultūrinius renginius ir kelionės bilietus ir siūlė diskutuoti šiuo klausimu su Kultūros ministerija. Taip pat sakė, kad tikslinga svarstyti Dvarų kelio sukūrimo idėją, kuri vėliau gali būti plėtojama kartu su kaimyninėmis šalimis.

R. Noreikienė pritarė R.Jarockiui, E. Šiškauskienei ir pasisakė, kad tikslinga siūlyti turistinius paketus, kurie apimtų ir renginius, ir skrydžio bilietų įsigijimą ir apgyvendinimą viešbučiuose ar dvaruose. Pažymėjo, kad turizmo paslaugų kompleksškumas yra labai svarbu. Taip pat pritarė E. Šiškauskienės pasiūlytai dvarų kelio sukūrimo idėjai.

R. Kriščiūnas atkreipė dėmesį į rinkodaros priemonių tęstinumo svarbą. Akcentavo numatomų finansinių resursų iki 2020 metų įvertinimo svarbą. Sakė, kad keliamų tikslų ambicingumas ir planuojamos rinkodaros priemonės jiems pasiekti turi atitikti turimas lėšas. Nepakankamos investicijos į visas įvardijamas naujas rinkas neatvers nei vienos iš jų. Reikia koncentruotis į mažesnę naujų rinkų skaičių. Pažymėjo kompleksinių priemonių svarbą. Siūlė investuoti tik į tas rinkas, kurios galėtų su laiku tapti iš perspektyvinių – prioritetinėmis. Svarbu tiksliai žinoti kokioje rinkoje kokia tikslinė niša turi didžiausią potencialą pritraukiant tos šalies turistus į Lietuvą (pvz.: sveikatos ar verslo turizmas). Jo nuomone, šioje srityje reikia gilesnės analizės. R. Kriščiūno nuomone, ambasadose esantis potencialas nėra išnaudojamas.

E. Šiškauskienė išsakė klausimą, susijusį su nakvynės paslaugų teikimu Lietuvoje. Pateikė pavyzdį, kad Palangoje asmenys nusiperka tris butus, apartamentus, išsiima verslo liudijimus, juos nuomoja ir nemoka jokių mokesčių, kaip juos už teikiamas nakvynės paslaugas moka viešbučiai. Pasiūlė svarstyti šio klausimo reguliavimą per įstatymą. Jos manymu tokių apartamentų savininkams neturi būti išduodami verslo liudijimai, o jie turi dirbti pagal tas pačias taisykles kaip ir viešbučiai. Nes priešingu atveju nakvynės paslaugų teikimas su verslo liudijimais sudaro didelę konkurenciją viešbučiams.

Taip pat išklėlė kitą klausimą dėl Sporto rūmų pritaikymo konferenciniam turizmui. Pasiūlė šiuo klausimu diskutuoti sekančiuose posėdžiuose.

L. Paškevičius išsakė nuomonę dėl netinkamai renkamų statistinių duomenų turizmo srityje, ypač – sveikatos turizmo. Sveikatos (medicinos) turizmo statistika apskritai nevedama, todėl praktiškai nėra galimybės matuoti progresą. Pasiūlė Ūkio ministerijai imtis iniciatyvos sudaryti darbo grupę sukvietus visus suinteresuotus asmenis, kuriai pavesti parengti Sveikatos turizmo apibrėžtis, rodiklius bei pateikti siūlymus dėl statistinės atskaitomybės sveikatos turizmo srityje įdiegimo.

E. Šiškauskienė pritarė L.Paškevičiaus iškeltai statistinių duomenų rinkimo problematikai. Pasakė, kad Lietuvoje nėra žinoma kiek verslo ar sveikatos turistų atvyksta į Lietuvą.

R. Noreikienė pritarė, kad statistinių duomenų rinkimas yra didelė problema, kurią jau teko girdėti diskutuojant su verslo atstovais.

N. Beliukevičienė sakė, kad Lietuvos statistikos departamentas yra pavaldus Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Jos nuomone, kol Lietuvos statistikos departamentas neturės pakankamo biudžeto atskirų statistinių duomenų rinkimui, tol ši problema ir neišsprendės.

SVARSTYTA. 3. Kultūros objektų, finansuojamų 2014–2020 metais ES investicijų lėšomis, rinkodaros principai ir galimybės (pridedama, 7 lapai).

A. Jautakis prisistatė pranešimą tema: Kultūros objektų, finansuojamų 2014–2020 metais ES investicijų lėšomis, rinkodaros principai ir galimybės. Informavo, kad Kultūros ministerija investuos į kultūros objektų infrastruktūros plėtrą, tačiau nėra numačiusi lėšų rinkodarai šiuose objektuose, todėl mano, kad rinkodarą šiuose objektuose turėtų vykdyti Ūkio ministerija.

Jis informavo, kad 2014 metais Kultūros ministro įsakymu patvirtinta Kultūros objektų aktualizavimo programa, kurioje nustatyti pagrindiniai investavimo principai. Investavimo į Kultūros objektus principai remiasi į santykį tarp Kultūros objekto vertės ir potencialo. Stengiamasi atsakyti į klausimą: kokį pokytį gali sukelti investicijos į tą objektą. Kiekviena kultūros įstaiga, turi parodyti kokius lankytojų, tame tarpe ir turistų srautus siekia pritraukti ir kokio biudžeto reikėtų tam tikslui pasiekti. Akcentavo paslaugų didinimo ir prieinamumo svarbą objektuose. Pranešėjas sakė, kad tai gali būti ir konferencijos organizavimas, nebūtinai tik kultūriniai renginiai, o kitas prieinamumo didinimas tai ir pasiekiamumas neįgaliesiems ir darbo laiko peržiūrėjimas. Rinkodaros principai nustatyti taip, kad norint gauti finansavimą projektui, reikia pateikti projektą ir rinkodarai. Patikslino, kad rinkodaros planą reikia pateikti tiems, kas siekia finansavimo valstybinio ar regioninio planavimo būdu; konkursinėms priemonėms šis reikalavimas nebus taikomas. Pranešėjas paminėjo, kad didelis dėmesys yra skiriamas integracijai į teritorines ir tematinės sistemas. Akcentavo, kad Kultūros ministerijos nuomone yra svarbu plėtoti Kultūros kelių ir maršrutų idėją, sukurti legendą, kuri vienytų, kaip pvz. yra Radvilų kelias.

L. Čepukaitė pasisakė, kad naujame laikotarpyje trys ministerijos Ūkio, Kultūros ir Aplinkos ministerijos, dalinasi ESSF lėšomis pagal vieną prioritetą. Ji informavo, kad Lietuvos turizmo plėtros 2014-2020 metų programoje yra numatyti 5 mln. litų kultūros kelių rinkodarai. Todėl pritaria, kad reikia kartu nuspręsti į kuriuos projektus tas lėšas investuoti. Šiuos klausimus siūlo svarstyti Kultūrinio turizmo darbo grupėje.

NUTARTA:

1. Rekomenduoti Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos pakviesti Turizmo tarybos narius į dalies atliktų tyrimų – Lietuvos kaip turizmui patrauklios šalies – rezultatų bei analizės išvadų pristatymą.

2. Ūkio ministerijai parengti rašto projektą Lietuvos statistikos departamentui, kuriame būtų išdėstytos problemos dėl statistinių duomenų rinkimo ir skaičiavimo.

3. Pasiūlyti Kultūrinio turizmo darbo grupėje svarstyti kultūros renginių propagavimo galimybes ir kultūros kelių rinkodaros priemones.

Posėdžio pirmininkė

Rasa Noreikienė

Posėdžio sekretorė

Kristina Bavėjan